

in posle tkzv. oblastni tajniki UJU (ali pa oblastni podpredsedniki). Končno bi morala organizacija uveljaviti in uvesti za poverjenika tkzv. reprezentacijsko doklado v obliki — recimo — mesečno a 1 Din davka, ki bi ga plačeval zanj vsak organiziranec UJU. To bi omogočalo poverjeniku potrebno potovalno prostokretnost, uglednejše nastopanje in mu pomagalo čuvati stanje primerno vodstveno pozicijo v javnosti.

Na dlani je, da bi spravi takšen volilni postopek (tkzv. rešetni volilni red) popolnoma nov duh v našo organizacijo, t. i. oni duh, ki ni bil vršil po znanem — spornem in glasovitem § 2. org. pravil vrhovno svrhu Udruženja. Upravni odbor bi predstavljal v obliki kompromisnih poročev, ki bi se rezultirali iz svobodnih volilnih glasovnic, čisti in resnični izraz nazorov, volje in stremiljenj posameznih struj in pokretov v celokupnem članstvu. Uživati bi zaupanje, ugled in avtoriteto ne samo pri članstvu ampak tudi pri šolskih oblastih in vlad. Organizacija bi imela z vsakokratnimi volitvami ključ kontrole in rešeto odnosno žezlo sodbe v svojih rokah. Spremenljivost in negotovost volilnih izidov bi povečala čut odgo-

vornosti in silila k vestni in korektni vršitvi načelstvenih funkcij. Vsak pojav nezdravih razmer v organizaciji bi se lahko sproti reguliral in korigiral. Med učitelstvom bi oživela ljubezen do organizacije — in vodstveni odbor s čelnimi reprezentanti vred bi se zopet respektiral. Sklepi poverjeništev bi zaglegli navzdol in navzgor. Noben režim ne bi mogel prezirati naših stalšč. Mlačni, pasivni, nezadovoljni in deloma zapostavljeni mlajši člani, pa tudi premožni, predsodkov polne ženske društevnece, bi se jeli ponovno ogrevati za skupne stanovske cilje ter stremilivo tekmujoč siliti iz svojih sedanjih breznadnih kariernih položajev na plan — bodisi kot stanovsko-politični borci, bodisi kot literarni ali sploh kulturni delavci. Vsak bi si bil v svesti da mu enkrat dozori nagrada — in daniegov trud ne bo ostal nepoznan in nepriznan. Poživila bi se vsesplošna zainteresiranost na naših skupnih stanovskih prizadevanjih, zlasti pa na porastu, edinstvenosti, izpopolnjenosti in moči organizacije kot take.

Juro Kislinger (Laško).

## Splošne vesti.

— **Opcija za učitelje.** Na naš poziv sta se prijavila samo dva učitelja, da nimata še opcije. Pri taki brezbriznosti naj si prizadejati pripišejo sebi na račun, ker brez podatkov ni mogoče nobeno posredovanje.

— **Letno poročilo.** Do določenega termina (31. maja 1926) so nam vrnila izpolnena »Letna poročila« sledeča okrajna učiteljska društva: kamniško, laško, ljubljanska okolica, mariborsko, mariborski okraj, ormoško, ptujsko in vransko. Enemu društvu smo poročilo vrnilo v izpopolnitev. Ostala društva posnemajte in hitite! Termin je že zapadel!

### Poverjenišstvo Ljubljana.

— **Čitateljem članka »B. Medvešek: Naš gospodarski program«** v »Učiteljskem Tovaristu« št. 20 od 20. maja 1926 in v naslednjih številkah sporočam, da društvo »Učit. Samopomoč« ne spada v ono vrsto gospodarskih ustanov, ki niso vredne kritike in je ne prenesemo, pa tudi »De profundis« za U. S. ni na mestu. Učit. Samopomoč ima danes 1914 članov. Posmrtnina znaša 9570 Din. Dedišč po umrlih članih (učiteljske vdove ali otroci) so prejeli samo v štirih mesecih tekočega leta (januar do aprila) iz društvene blagajne 64.050 Din denarnih podpor. Vse podpore — od ustanovitve do danes — znašajo čez 160.000 Din. Iz navedenih kratkih podatkov vsak tovariš lahko spozna, da je Učit. Samopomoč važna in vsega upoštevavanja vredna učiteljska gospodarska organizacija. Ker tov. B. M. ni član tega društva, je umevno, da vsega tega ne ve. — **Ivan Kocijančič**, predsednik Učit. Samopomoči.

— **Maturantinja ljubljanskega učiteljskega iz leta 1906.** Dvatisetletnico mature praznujemo letos. Nismo praznovali ne 10. ne 15. letnice, kaj pravite tovarišice, če bi se letos sestate in malo pokramliale med sabo? Z nekaterimi se nismo videle že dolgih 20 let. Predlagam, da bi se sestate 3. julija v Ljubljani kjer smo preživeli dijaška leta. — Zglasite se s svojimi predlogi! Zdravo! — **R. Ravhekar**.

— **Mesto učitelja v Ljubljani** je razpisano na državni vztrajalščici. Prošnje je vložiti do 15. junija 1926. Natančen razpis glej v »Uradnem listu« št. 50 z dne 28. maja 1926!

— **»Šola v nebesih«** je naslov šaljivi in zelo lahko uprizorljivi igrice, katero je izdal ravnokar »Učiteljski dom« v Mariboru kot 1. snopič zbirke »Naš oder«. Delce ima 6 vlog za odrasle ter 15 vlog za mladino in je torej namenjeno v prvi vrsti mladini. Dobrodošlo bode pa tudi našim podeželskim odrom kateri še vedno pogrešajo poljudnih iger z enostavno scenerijo. Igrica se je že uprizorila na raznih krajih in je povsod zelo uspešna. Zbog res nizke cene — samo 4.50 Din — je lahko nabavljiva in si igralci prihranijo mučno prepisovanje vlog. Dobiti jo je pri vseh knjižarnah in pri založništvu »Učit. dom« v Mariboru.

— **Esperantski tečaj** za podeželsko učitelstvo se vrši v Ljubljani na mestni deklški osnovni šoli pri Sv. Jakobu.

Tečaj je brezplačen ter bo trajal od 30. junija do 10. julija t. l. Začetek v sredo 30. junija ob 18.30. V katerih urah se bo poučevalo, se določi še isti večer. Esperantske slovnice se bodo dobile pri tečaju. Cena knjiž. 20 Din. Dosedaj je 12 prijavljenih, nekateri celo iz Prekmurja. Čas za prijavo je še do 20. junija 1926. — **Peter Golobič**, šolski upravitelj v Ovčaku pri Kočevju.

— **Razpis in razveljavljenje razpisa.** Na I. deški osnovni šoli v Mariboru se je razpisalo mesto šolskega upravitelja. Prošnje je treba vložiti do 28. junija 1926. Hkratu se razveljavlja razpis enega učnega mesta za učitelja na I. deški osnovni šoli v Mariboru. Podrobnosti glej v »Uradnem listu«.

— **Mladinski list »Zvonček«.** Prejeli smo 9. številko »Zvončka«, ki nam prinaša na prvem mestu Ganglovo odo na Maribor. Prihujeni mladinski pisatelj Vandot nadaljuje povest »Kocljiva osveta«, ki je opremljena s primernimi slikami. Stric Pavle dodaja tudi v tej številki svoj prispevek na »Izprehodih po Beogradu«. Sliki v tem spisu nam predločujeta park na Topčideru in platane na Topčiderskem vrtu. Med pesnitvami naj omenimo Rojčevo »Vse poje«. Marije Lamutove »Binkoštna sanje«, ljubko Čebularjevo pesmico »Zvonček budi« in Utvino »Staro pesem« — Neosvobojeni brat zaključuje svoj spis »Domovina vedno mislim nate«. Dr. Fr. Zbašnik nam pripoveduje zgodbo »Mož z leseno nožo«. Marija Lamutova se spominja v spisu »Naš bratec Igor Drudinski« ruskega bežunca ki mu je bila zgodaj pretrgana nit življenja. Jeras pa nadaljuje spis »Deklica iz preteklosti«. Običajen del »Pouk in zabava« prinaša križalko in spisek Fr. Rojca »Za prijatelje prirode« s prelepo plastično sliko »Spomenik življenja«. Poleg tega vsebuje ta številka tudi »Pametnice« in običajni »Kotček Doropoljskega«. Tudi ta zvezek »Zvončka« prinaša kakor vidite, bogato in mično vsebino in vse to za mal denar. Sezite pridno po njem!

— **Društveni blagajniki.** Če hočete, da bo Vaše društvo zastopano na delegaciji ter da bodo imeli delegati pravico soodločevanja, poravnajte tekom junija polletno članarino. — **Tozadevni sklep ožjega sosveta, ki je v skladu s pravili, bomo dosledno izvajali.**

— **»Boji in napredek mežskih rudarjev«** je naslov brošure, ki jo je spisal tov. Vinko Moderndorfer v kateri opisuje tudi šolske razmere in boji za novo šolo v Mežici ki je ena najmodernejših šol v Jugoslaviji. Ker opisuje v knjigi tudi prosvetno borbo, je zanimiva za vsakega učitelja in učitelico. Cena 8 Din. Naročila sprejema po dopisnici tov. Moderndorfer, Mežica p. Prevalje.

— **Ljubljansko učiteljsko društvo** opozarja člane, da poravnajo vso članarino za prvo polletje, sicer se jih brez-

pogojno črta iz imenika in izterja dolg za prejele liste, liste pa ustavi.

— **Se vedno ni plačana članarina** okrajnih učiteljskih društev za prvo polletje od večine društev. Članstvo in delegati se morajo sami pobrigati da bo takoi poravnana članarina s strani njihovih društev za prvo polletje, sicer njihovi delegati ne bodo imeli pravice glasovati na pokrajinski skupščini. Onim članom, ki ne plačajo članarine, je treba takoi ustaviti liste.

— **Za konjško učiteljsko društvo** priredita tovariša Schell in Bercé v Konjicah v sredo 9. junija t. l. enodneven tečaj o rokotvornem pouku obvezen za vse članstvo.

### TOVARIŠI UPRAVITELJI!

Bodoče dni bomo razposlali na vse šole obeh oblasti sezname dolžnikov na naročnini »Zvončka«. Ti seznamu vsebujejo dolžnike učencev in učenk, ki so obiskovali ali še obiskujejo Vašo šolo.

Dasi je posel izterjavanja nadvse odložen, vendar prosimo vse tovariše upravitelje prav vljudno, da izterjajo od vseh v seznamu navedenih dolžnikov dolžno naročnino in nam jo vpošlejo po priloženi položnici. V seznamu naj na zaznamujejo tiste, ki so naročnino poravnali ter nam potem seznam vrnejo.

Ako izterjamo vso dolžno naročnino, bomo lahko odplačali lep del dolga na »Zvončku«. In v to svrhu nam tovariši ne smete odreči svoje pomoči.

### Uprava listov UJU poverjeništvu Ljubljana.

#### UPOKOJENCEM!

Na Vas se obračam s prošnjo. Mnogo let je marsikdo izmed Vas pridno nabiral knjige in jih skrbno čuval. Mnogim pa ležijo v zabojih v podstrešjih, zato Vas naprošam, preglejte svoje knjižnice, morda najdete v njih knjige, za Vas nerabne, ki bi pa bile za našo Centralno knjižnico velikega pomena. Darujte te knjige za našo pedagoško knjižnico!

Ker je v knjižnici mnogo del nepopolnih prosim posebej za sledeče knjige: »Popotnik« letnik 1880., 1882., 1884., 1918., 1921., 1923.

»Pedagoški letopis« letniki 1., 2., 3., 7., 17.

»Zvonček« letnik II., XV., XXIII. »Die neuen Gesetze und Verordnungen auf dem Gebiete der Volksschule« 2.—14. in od 20. zvezka dalje.

Vsaka knjiga, bodisi šolska, beletristična ali znanstvena je za knjižnico dobra. Kdor hoče podariti kake knjige, naj javi poverjeništvu UJU Ljubljana. Stroške za pošiljatev nosi poverjeništvu.

Spomnite se naše pedagoške knjižnice.

#### Knjižničar.

»BREZALKOHOLNA PRODUKCIJA«. Ljubljana. Poljanski naš 10/21 pošilje vsakemu naročniku »Učit. Tovarisa« zanimiv cenik brezplačno. Zahtevajte ga takoi: ne bo Vam žal!

## Učiteljski pevski zbor.

— **pev. Pevski tečaj** 12. in 13. junija se bo pričel v soboto 12. junija ob 9. uri v »Narodnem domu«. Pričakujemo polnoštevilne in točne udeležbe.

— **pev. Koncert pevskega zbora slov. učitelstva** se bo vršil 17. julija ob pri- liki pokrajinske skupščine UJU v Celju. V prejšnji številki »Učit. Tovarisa« je bilo pomotoma naznanjeno 17. junija.

Tajnik.

## Iz naše stanovske organizacije.

### Gibanje okrajnih društev v Sloveniji.

#### Vabila:

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA ORMOŠKI OKRAJ** zboruje dne 12. junija t. l. v ormoški osnovni šoli z običajnim dnevnim redom. Začetek ob pol 11. uri. — Odbor.

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SVETOLENARTSKI OKRAJ** zboruje dne 12. junija 1926 na osnovni šoli pri Sv. Jurju v Slov. goricah. Predava tovariš ravnatelj meščanske šole Milan Vauda: a) Organizacija poštnečkovnega urada. b) Sklepnji računi: navadni, pogreški in njih odprava in tovariš J. Štuhec: Najvažnejše iz rokotvornega pouka na osn. šoli. Ker je to zadnje zborovanje v tem šolskem letu, se pričakuje polnoštevilen obisk. — Odbor

— **SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO MURSKA SOBOTA** zboruje v

soboto 12. junija t. l. v državni osnovni šoli v Murski Soboti: začetek točno ob pol 10. uri. Na dnevnem redu so važna poročila funkcionarjev, volitve delegatov, razgovor o spremembi pravil UJU ter druge aktualne stanovske zadeve. Udeležba dolžnost! — Isti dan ob 9. uri odborova seja v osnovni šoli v Murski Soboti, na katero opozarjam tovariše odbornike. — Tajnik.

— **KAMNIŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO** zboruje v soboto, dne 12. junija 1926 ob 10. uri dopoldne v šolskem poslopiu v Moravčah. Dnevni red: 1. Poročila odbora. 2. Spisje na osnovni šoli. 3. Slučajnosti. Ob slabem deževnem vremenu se vrši zborovanje 19. junija 1926.

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MARENBERŠKI OKRAJ** zboruje v soboto, dne 6. junija 1926 na osnovni šoli v Vuhredu. Vzpored: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Dopisi. 3. Razprava o decentralizaciji in centralizaciji naše prosvetne uprave na osnovi referata tov. Jurančiča. 4. Predlogi za pokrajinsko skupščino v Celju. 5. Določitev smernic delegatom za skupščino. 6. Slučajnosti. Udeležba obvezna. Opravičite odsotnost.

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA POLITIČNI OKRAJ LJUTOMER** zboruje skupno z učiteljskim društvom za mesto Ptui in ptujski šolski okraj v soboto, dne 12. junija t. l. v Ljutomeru. Z začetkom ob 9. uri. Dnevni red: 1. Zapisnik. 2. Došli dopisi. 3. O elektriki v delovni šoli. Poroča tov. Kunst (Ptui). 4. Volitev namestnikov delegatom za pokrajinsko skupščino in volitev delegatov in njih namestnikov za glavno skupščino. 5. O spremembah po reviziji pravil UJU. Poroča tov. Mavrič. 6. Razne stanovske in šolske zadeve — Udeležitev obvezna! Odsotnost se mora opravičiti! Odbor.

### Poročila:

— **Učiteljsko društvo za mariborski šolski okraj** je zborovalo dne 17. aprila t. l. ob 10. uri v marib. Narodnem domu.

Udeležba: Navzočih 60 članov, to je 58 %. Tov. predsednik Šijanec otvori zborovanje, pozdravi navzoče ter omenja, da je precej tovarišev opravičilo svojo odsotnost. Med njimi se je opravičil tov. M. Vauda, vsled česar odpade njegov referat.

Zapisnik in dopisi se vzamejo na znanje. Z ozirom na tozadevni poziv Fer. saveza v Beogradu se sklene izročiti tov. Zmagu Konečniku v Podvri pri Račah poverjeniške posle F. S. za naše društvo.

Sklenilo se je tudi, da bodo člani učit. dr. za marib. šol. okraj še v bodoče plačevali članarino za »Učit. dom«, ločeno od ostale članarine in sicer potem dosedanjih položnic.

Tov. podpredsednik M. Godec, ki je tudi članica ožjega sosveta pov. UJU v Ljubljani, je poročala zelo zanimivo o reviziji blagajništva pri poverjeništvu. Iz njenih izjavanj se je posnelo, da revizija ni bila zadovoljiva. Tov. Godec je podala nato še nekaj misli k vprašanju »spremembi pravil UJU« in »o prevratitvi poverjeništev v oblasne odbore«. Za vsa podrobna izvajanja se ji je tov. predsednik lepo zahvalil.

Tov. preds. Šijanec omeni, da mu ni bilo mogoče dobiti poročevalca o točki »Revizija pravil UJU«, vsled česar je bil primoran sam skicirati nekaj opomb. Na podlagi teh opazk je potem društvo od točke do točke revidiralo pravila, ki jih je poslalo naravnost poverj. UJU Ljubljana.

Na koncu je predlagal tov. Petrovič še to, kar se naj sprejme med pravila UJU, da nikdo ne bi smel biti več kakor eno poslovno dobo predsednik poverjeništvu. Po kratki debati je bil predlog sprejet.

Društvo je sklenilo, da bi naj bila letošnja državna skupščina v Beogradu, ker je ta center države, ne pa v Skoplju. Volitve potrebnih delegatov za to skupščino pa so se preložile na prihodnje zborovanje vsled odsotnosti mnogih tovarišev in tovarišic. Nato so bili izvoljeni delegati za pokrajinsko skupščino v Celju.

Volitve odbora ped. didakt. odseka so bile radi slabega obiska preložene na prihodnje zborovanje.

Ob 12. uri je tov. predsednik zaključil zborovanje.

+ **Savinjsko učiteljsko društvo za Vranski okraj** je zborovalo 5. maja t. l. na Vranskem. Navzočih je bilo 33 članov.

1. Pozdrav in zapisnik: Tovariš predsednik je pozdravil vse navzoče, predvsem tovarišice: Cesarjevo, Susterjevo, Hribovskovo ter tovariša Ravnikarja in Loparnika. Zadnji zapisnik se je prečital in odobril.

2. Dopisi: Prečitali so se došli dopisi. Poročilo o ugotovitvi finančnega stanja je vzbudilo precej živahno debato, ki se je zaključila s sledečim sklepom: »Naše učit. društvo odklanja poročilo nadzorstvenega odbora in gospodarskega odseka UJU pover. Ljubljana z dne 31. marca in 1. aprila t. l., poslano od nadz. odb., in zahteva, da poverjeništvu takoi najame spdo za prisedenega izvedenca, ki naj natančno revidira finančno poslovanje in stanje pov. Ljubljana —

ARGUS je naš najboljši Informačijaki zavod

ARGUS ima v vseh mestih svoje poverjenike

ARGUS daje informacije o vsem, zlasti pa o finan-

čnem stanju denarnih zavodov, trgovsko-

industrijskih podjetij in privatnih

ARGUS-ove informacije so valikdar točne izčrpne

in hitre

ARGUS se nahaja v Vuka Karadžića ul. 11. Beograd

ARGUS-ov telefon je 6-25, a brzojavni naslov Argus

zlasti od 1. jan. 1923. dalje in ugotovi vzroke sedanje finančne stanja.

3. **Predavanje:** Tovariš Zotter je prav zani- mivo nadaljeval s predavanjem o Stanku Vrazu, predhodniku ujedinjenja SHS. Tovariš predsednik mu je izrekel posebno zahvalo. Nato pa je sam podaval o rokotvornem tečaju in pedagoškem tednu v Mariboru, katerega se je udeležil — in nam v boljše razumevanje prinesel še nekaj last- noročnih izdelkov kakor: zvezke, mape in slike.

4. **Slučajnosti in volitve:** Izvoljeni so bili delegati za pokrajinsko skupščino in za državno skupščino.

**Prihodnje zborovanje** bo na Gomilskem.

+ **Učit. društvo za marenberški okraj** je zborovalo dne 5. maja v šoli na Remšniku.

Tovariš predsednik odpravi zborovanje in po- zdravi navzoče. Nato kratko oriše šolske, soci- jalne in krajevne razmere. Obrazloži ljudske šege in predoči tajnost temnih smrekovih gozdov in rumene zemlje, ki vplivajo na ljudsko domišljijo, da veruje v razna nadzemna bitja. Končno raz- kaže rudnine, ki se nahajajo na Remšniku; pre- mog, grafit, malahit, galenit s holopiritom, med katerim se nahaja srebro. Nato preide na dnevni red.

1. **Dopisi.** Poročilo nadz. odbora o gospo- darskem stanju UJU. — Tov. Juranič: »Načelnik nadz. odbora je pri sebi šir. sosveta v Ljubljani dne 10. januarja t. l. podal drugačno poročilo, posebno kar se tiče naših dolgov. Izgleda, da nadzorstvo ni pravilno revidiralo računov. Radi tega se ne smemo čuditi, da so prekoračeni pro- računi.« — Tov. Lešnik: »Načelnik je podajalo svoja poročila na skupščinah, napisana na majhnih lističih brez posebnih komentarjev, nakar so se dajali kar na slepo absolutoriji. Zato predlagam, da se pridružimo nezaupni marib. učit. društva s pripombo, da ožji svet določi dva tovariša iz članstva in ju priredi nadzornemu odboru z za- prisednim sodnim izvedencem, da ugotove gos- podarsko stanje.« — Predlog je bil soglasno sprejet in poročilo odklonjeno.

2. **Volitev delegatov.** Nato so se izvolili de- legati za pokrajinsko in državno skupščino.

3. **Centralizacija in decentralizacija naše pro- svetne uprave.** Poročilo tov. Juranič: — Uvodoma omenja, da bi si morala vsa društva razjasniti omenjene probleme tudi idejno, ne samo admi- nistrativno, kakor se je to godilo doslej in preide na zgodovinski razvoj Jugoslovenov. Tu omenja selitev Slovencev in njih ločitev, ko so prodirali v razne smeri, kako so prišli pod vpliv tujih kultur, različnih podnebij in kako so se med njimi asimilirali prejšnji prebivalci. Imeli so raz- lične sovražnike, razlikovali so se v veri itd. Vse to je vplivalo, da so se ločili. Nadalje dogodki: kmetijski pusti, ilirstvo, program zedinjene Slove- nije, Majnška deklaracija, Krfška deklaracija, ujedinjenje. Vidimo, da posamezni pokreti niso bili na realni podlagi, kmetijski stan se ni ogrel za nje. Sedaj stojimo tu vsi trije: Srbi, Hrvati in Slovenci, vsak s svojo individualno kulturo, s svojim jezikom, individualnim čuvstvom in vsak zase čuti neko skupnost. Tako stojimo danes pred alternativno ali smo vsi trije en narod ali pa, da je vsak izmed nas tih narod zase. To moramo znanstveno rešiti, potem se bomo lahko odločili za centralistično ali decentralistično pro- svetno upravo. Ta problem so do danes reševale samo politične stranke na svojih političnih shodih. O ureditvi prosvetne uprave bodo odloče- vale politične stranke z glasovanjem. Bati se je, da večina preglasuje manjšino in ji je s tem pre- pisana individualna in kulturna smrt. Slovenci smo pri glasovanju v manjšini in vendar nam nihče ne more reči, da smo etično manj vredni od večine, da bi morali na ta način kapitulirati.

Tov. Lešnik: »Problem moramo priti do dna, zato predlagam, da preštudiramo še nekoliko in pri prihodnjem zborovanju o tem obširno raz- pravljamo.« Sprejeto.

4. **Slučajnosti.** Pri slučajnostih predlaga pred- sednik glasovno odobrovanje sledečih resolucij: Članstvo marenb. učit. društva se je spo- minjalo na svojem zborovanju z dne 5. maja na Remšniku žalostnih socialnih razmer kronskih penzionistov med učitelstvom, ker se zaveda: a) da so to najtrudnejši tovariši, ki so služili narodu po 40 let pod pritiskom nemškega im- perializma,

b) da je večina njih radi svoje nacionalne ideje pretrpela v začetku svetovne vojne mnogo po jetniščinah,

c) ker to zahteva ideja človečanstva, ujedi- njenja in sengermainka pogodba. Zato kliče marenb. učit. društvo vsa učit. društva, kakor tudi vso ostalo javnost na delo, da dosežemo, naj se kronski penzionisti prevadejo v dinarske in se s tem popravi sramota in neenakopravnost.

+ **Dolnjelendavsko učiteljsko društvo** je imelo dne 22. marca 1925 v Hotizi izredni občni zbor, ki se ga je radi slabega vremena udeležilo le malo članov.

**Kot glavna točka** so bile volitve; kajti stari odbor je odstopil, ker se mu je očitalo, da je nekako na svojo roko že sprejel deklaracijo. Iz- voljen je bil tedaj novi odbor s tov. Ozmečem na čelu.

Določila sta se tudi dva govornika in sicer za in proti deklaraciji.

**Pri slučajnostih** se sklone, da se da skio- pton tov. nadzornika popraviti na društvene stroške, a od učencev bi se pobirala vstopnina 50 p, ki bi se potem vrnila društvu.

+ **Dolnjelendavsko učiteljsko društvo** je zborovalo dne 8. maja 1926 v Dol. Lendavi.

**Kot prva točka** je prišla na vrsto »Spre- memba pravil UJU«, o kateri je obširno poročal tov. Petercel.

**Pri čitanju dopisov** se je primerno kritiziralo dosedanje gospodarsko stanje poverjenstva. Sta- vil se je tudi tozadevni predlog.

**Izvoljeni so bili** nato delegati za pokrajinsko in glavno skupščino.

**Ker je bilo tudi na tem zborovanju komaj polovica članstva**, se končna debata odloži na prihodnje zborovanje, ki bo dne 2. junija v Turnišču.

**Sklepi:** 1. Osvoji se predlog tov. Petercela, da se društvo priključi predlogu mariborskega učit. društva glede spremembe pravil UJU. — 2. Istotako se osvoji predlog maribor. učit. dru- štva, naj se imenuje sodno zapriseženega pregle- dovalca računov poverjenstva.

**Pri prihodnjem zborovanju** pa upamo na večjo udeležbo. Torej na svidenje 2. junija v Turnišču.

+ **Učiteljsko društvo za mesto Ptuj in ptuj. šol. okraj** je zborovalo 8. maja v Ptuj po dnev- nem redu, objavljenem v 17. števi. Učiteljskega Tovariša.

Tov. predsednik po otvoritvi zborovanja po- zdravi novodošli člane ter sporoči, da na pogrebu

umrlega tovariša upravitelja Ivana Košarja ofi- cijelno zastopa društvo tov. I. Cokl z gospo.

**Zapisnik.** Po prečitju se zapisnik odobri. **Dopisi.** Med došlimi dopisi je važen dopis poverjenstva UJU, nadalje revizijsko poročilo poverjenstva ter predlog učiteljskega društva za Maribor in bližnje okolice in dopis poverjenstva glede intervencije radi preganjanja učitelstva.

**Poročila.** Poročilo o pedagoškem tednu v Mariboru sta podala tovariša Roza Randl in tov. Peček. Prva je obravnavala teoretičen del, drugi pa nam je govoril o modeliranju, naleplja- nju in izrezavanju. Teoretični del je obsegal šol- sko dobo otroka. Glavne točke tega dela so na kratko tole: Prvi prihod v šolo po 7. letu; od- prava domačih nalog, razvijanje čuta odgovor- nosti v učencih, razvoj sil; reforma izobrazbe učiteljskega naraščanja, odprava sedanjih učnih načrtov in urnikov; ročno delo v šoli in razmerje učitelja in učenca.

Tov. Peček nam je na kratko očrtal, kako naj modeliramo in nalepljamo ter izrezujemo. Obeha tovarišema je tov. predsednik izrekel zahvalo za poročila.

**Predlogi.** Tov. Šterk je predložil taše pred- log: Učiteljsko društvo za mesto Ptuj in ptujski šol. okraj prosi poverjenstvo UJU Ljubljana, naj deluje na merodajnem mestu na to, da se stan- ovanski zakon s 1. novembrom t. l. podaljša in sicer tako, da se ne dovoli zopetno povišanje stanarine s strani hišnih gospodarjev, ker že sedaj ne odgovarja stanarina, katero prejemajo državni nameščenci, razmeram časa in ki že sedaj plačujejo 3—6krat večjo stanarino kot prejemajo stanarino.

Predlog je bil soglasno sprejet.

Predlog glede revizijskega poročila se glasi: Učiteljsko društvo za mesto Ptuj in ptujski šol. okraj se pridružuje glede revizijskega poročila v celoti sklepu mariborskega učiteljskega društva ter zahteva pregled blagajne po sodno zaprise- ženem izvedencu.

Proti predlogu sta bila le dva tovariša.

Narodno prosvetni odtsek je sklenil prirediti v dne 27. 28. in 29. junija okrogno razstavo v informativne svrhe. Tov. Kunst prečita pravilnik za razstavo, ki pa še ni sprejet. Sklep je bil odobren.

**Prihodnje zborovanje** je 12. junija. Društvo napravi ta dan izlet v Ljutomer. Podrobnosti zvedo člani potom okroglice.

Navzoči je bilo 79 članov.

+ **Gornjegrajsko učiteljsko društvo** je zbor- ovalo dne 8. maja na Gorici. Od 28 članov je bilo navzočih 20. Pristop je prijavila tov. Marica Rosenstein.

Predsednik pozdravi navzoče ter častita tov. Sehu in Kogojevi na prestale izpitu učne uspo- sobljenosti.

**Dopise** vzamejo navzoči na znanje. Glede poročila nadzornega odbora v zadevi gospodar- skega stanja našega poverjenstva povesta svoje mnenje Dolinar in Zemljčič, ki izjavita, da naše društvo ne prevzame glede dolgov nobene druge obveznosti kakor one, ki izvirajo iz netočnega plačevanja članov tega društva. Nato se je so- glasno sprejel predlog učit. društva za Maribor in okolice, da naj pregleda zaprisežen izvedenec gospodarsko stanje in poslovanje poverjenstva od 1. 1923. naprej.

**Deklaracija** je zbudila živahen razgovor, ki so se ga udeležili Zemljčič, Poberaj, Dolinar in Vajd. En član deklaracijo odločno odklanja, eden jo sprejme brezpogojno, drugih 18 pa je za njo le pogojno, v principu.

**Volitev delegatov** za pokrajinsko skupščino v Celju. Razen predsednika je bil izvoljen še en delegat in ena namestnica.

**Razkazovanje.** Šol. nadzornik V. Pulko je pokazal na vrani, kako je pripraviti žival za na- gačenje in kako se to delo dovrši. Tov. Tratnik, ki se je udeležil rokotvornega tečaja v Mariboru, pa je razkazoval, kako se dajo iz papirja, le- penke, platna itd. narediti razni okraski in upo- rabne reči in kako se oblikujejo iz gline pred- meti za oživiljanje realističnega pouka.

Naposled sklenejo navzoči, da se vrši pri- hodnje zborovanje v Logarski dolini.

## Prirodopisne zbirke.

(Dalie.)

**Naidišča in lov na kočnem.**

Glavna, najboljše naidišča smo že navedli. Danes hočemo še nekoliko do- polniti ta pregled in pojasniti nekatere posebne metode nabiranja.

Navoč uspeha boš imel vedno pri deževnem vremenu ali pa v naizgrednej- ših jutranjih urah. V skatljice ali pa z mahom napolnjene vrečice nabiraj vse, kar leze. To direktno iskanje bo za male in velike vrste vedno narvažnejše.

Vendar imamo tudi na suhem v re- šetu izbornega pomočnika. To rešeto je pravzaprav podolžasta na obeh stra- neh odprta vreča počez na sredi z reše- tom pregrajena. Luknjice rešeta merijo približno 1 cm<sup>2</sup>. Nad in pod rešetom je vreča odprta: zgornja široka odprtina ima močan okvir. Spodnja se da na za- vezati.

Rešeto uporabljamo s posebnim uspehom v teh primerih.

1. Ob vznožju s travo in nizkimi zel- mi poraščenih pečin in v razpokah teh pečin se nabira zemlja in pesek in v nji čisto na tisoče lupinic malih polžev. To zemljo zgrebemo z listiem, kameniem in travo vred v rešeto in rešetamo tako dolgo, da je vsa drobnarija v spodnjem delu vreče. Iz zgornje dela vržemo vse ven in ponavljamo z novim materialom to reševanje tako dolgo, da se nam na- bere dovolj drobne preresetane zemlje. To preložimo v eno naših vrečic zabe- ležimo naidišče in spravimo v nahrbtnik — preiskava sledi šele doma.

(Dalie prihodnjič.)

## Naša gospodarska organizacija.

B. MEDVEŠČEK:

NAŠ GOSPODARSKI PROGRAM.\*

(Dalie.)

Ponavljam. Učit. konvikt je dvojen poj- m. širi in oži. Ali tu ločimo — ali ju pa zgrabimo skupno. Tedaj pa mora biti vse naše delo taklo, da krije oha ta poj- ma; kajti neumevanje pravega položaja bi bilo in velika pogreška bi nastala, če bi enega zanemarjali na račun drugega. V podrobnem delu, kar se tiče Učit. kon- vikta v ožjem smislu, se radi tega seve- da še dalje lahko dela z začetno vne- mo in spretnostjo, toda tega dela ne smemo zamenjati z glavnim, ki zadeva našo splošno gospodarsko emancipacijo.

Neizprosna in kruta je resnica da ne bomo postavili Učit. konvikta drugače, kot da popolnoma presekamo s starim življenjem in začnemo z novim! Kako pa naj začnemo z res novim življenjem, kako naj izvršimo to prepotrebno pre- menje?! Tega ne moremo napraviti niti s sto sejami in tudi ne z ravno tolikimi re- ferati: tega ne moremo storiti z nobenim papirnim sklepom. In tudi ne s smekami, lekarnami, gradbenimi škatljami, fotogra- fijami in podobnim! To napravimo edi- nole na ta način, da dvignemo članstvo na tako višino, da bo razumelo novo življenje in z vsemi svojimi močmi pripomoglo k nje- ga udeležitvi. **Potrebna je prava vzgoja!** Na to ne smemo pozabiti. Odpraviti moramo veliko pogreško, takorekoč izvirni in podedovani greh v naši organizaciji, ki se drži vseh njenih članov: **nepravo vzgojo.** Ako ne vzgojimo članstva v pra- vem pravcu ne bomo dosegli ničesar. Z ničemer drugim ne bomo zanesli v organizacijo življenja, ampak bomo le nadele životarili kakor doslej. Organiza- cija, kakor obstoja sedaj, je abnormalen stvor, ie le karikatura. Zato ni še davno dovoli da damo nečemu le ime, treba je tudi bistva. Vse uboštvo naše organizacije ie v njenem ne- organizacijskem življenju. Or- ganizacija ie socialen poim, ie zgradba na kolektivistični podlagi. Taka zgradba pa ie nemogo- ča po starih liberalnih individualistič- nih načelih. Individualizem ubia skup- nost, ker io izsesava in se na njej redi. V niem ni prostora za vse, ampak ie za nekatere na račun drugih. Individuali-

\* Vso odgovornost za ta sp's pre- vzema disec. Uredništvo.

PRIZNANO NAJSOLIDNEJŠA DOMAČA TVRDKA

**JOS. ROJINA**  
LJUBLJANA ALEKSANDROVA C. 3

Velika zaloga vsakovrstne- ga češkega in angleškega blaga in sukna. Bogata izbira vseh vrst izgotovlje- nih oblek, površnikov, ra- glanov, dežnih plaščev etc. po izredno znižanih cenah.

LASTNI KROJAŠKI ATELJE!

Točna postrežba! Solidne cene!

P. n. g. učiteljem nudi na ugodna meseč. odplačila!

NOVO!

NOVO!

**Pravkar izšlo!**

**Peta Finkova ZBIRKA**  
važnejših novih naredb in odredb

za

osnovne in meščanske šole ter učiteljišča v Sloveniji

Cena broš. zvezku Din 32.—

**Zbirka obsega naredbe**

za čas od 1. julija 1924. do 31. decembra 1925.

Naročila sprejema KNJIGARNA UČITELJSKE TISKARNE V LJUBLJANI.

zem ruši organizacijo, ker dviga sebe. Radi tega morejo tvoriti res pravo res krepko organizacijo le taki sestavni deli, ki so prežeti socialnega čuta, ki niso in- dividualisti, ampak kolektivisti. Le so- cialna vzgoja članstva bo re- šiteliica naše organizacije. To izvedimo — in s tem smo rešili or- ganizacijo in stan ne le moralno, ampak tudi gospodarsko. Socialna vzgoja vsega članstva: to ie prednogo kakor za duševni, tako tudi za gos- podarski procvit naše orga- nizacije!

## Književnost in umetnost.

Vse tu navedene knjige in publikacije se dobe v Učiteljski knjigarni v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6.

Ocene.

—k **Specijalni nastavni plan za prvi, drugi, tretji i četvrti razred osnovnih škola.** Priredio: Dušan Ružič, učitelj, Novt Sad 1926. Cena ko- madu 10 Din.

Dobija se kod sastavljača. Vredni vojvo- danski učitelj Dušan Ružič sastavio je ove spe- cijalne planove da olakša rad učitelju oko ovoga posla a naročito mladim našim drugovima. Ovi specijalni nastavni planovi su izrađeni na jednom velikom preglednom tabaku po mesecima i ne- deljama. Zastupljeni su svi predmeti kao i to šta ima učitelj da crta u nižim (I. i II.) razre- dima da bi očiglednije prikazao učeno gradivo. Ima stvari u ovom planu koji se ne mogu u svima školama jednako primenuti. Na pr. de- klamacije, pismeni sastavi, građa iz crtanja, pe- vanja, muškog i ženskog ručnog rada. Ali je ovo samo putokaz kako da se ova važna stvar ima sastaviti. Kao takva ona je potpuno uspeša i biće od koristi za pojedinaca ako je prilagode svojim školskim prilikama. Jer ne ide svaki kalup na sve pedagoške noge. Građa je raspoređena prema zvaničnom nastavnom programu u osnov- nim školama u Srbiji, Crnoj Gori i Vojvodini.

—k **F. M. Dostojevski: Idijot**, roman, II. del, poslovenil dr. VI. Borštnik. Splošna knjižnica št. 63. V Ljubljani 1926. Založila Zvezna tiskarna in knjigarna. 234 strani. Cena broš. Din 32.—, vez. Din 40.—.

V okvirju »Splošne knjižnice«, ki jo izdaja Zvezna tiskarna in knjigarna v Ljubljani, izhaja sedaj eden najmočnejših ruskih romanov veli- kega pisatelja Dostojevkega, »Idijot«. Ves ro- man, ki bo obsegal preko 1000 strani, bo izšel v 4 delih. Pravkar je izšel II. del. Naslednji deli sledijo v kratkem. Poleg Tolstega je Dostojevski eden najbolj izrazitih ruskih literarnih pojavov. Ne moremo si misliti ljubitelja velike ruske lite- rature, ki se ne bi seznanil s tem velikim misle- cem in mojstrom stila in opisovanja. Po karakte- riziranju mehke ruske duše, po napetem filmsko menjajočem dejanju in po globokih mislih in problemih, o katerih razpravlja avtor v tem svo- jem svetovno znanem romanu, vpliva spis vprav senzacionalno.

## Podpirajte prosvetni sklad!

## Novosti za pomlad in poletje!

Vse vrste sukna za športne in promenadne obleke. Modno in perilno blago, vsakovrstna svila i. t. d. Ugodni plačilni pogoji na obroke. Na željo se pošljejo vzorci.

★

**A. & E. SKABERNE, veletrgovina**  
LJUBLJANA

## KRASEN ZASLUŽEK

POSTRANSKI ALI GLAVNI SE NUDI VSAKOMUR POJASNILA DAJE SAMO PROTI ZNAMKI DIN 1.—

**G. DOBRŠEK, LJUBLJANA, LEVČEVA ŠT. 3.**